

NVE

Epost: nve@nve.no

Att:

Vår ref.:
20200303

Deres ref.:

Ansvarlig advokat:
Gunnar Nerdrum Aagaard

E-post:
gna@wla.no

Sted/ Dato:
Oslo, 25. juni 2024

**VILKÅRSREVISJON MAURANGERVASSDRAGENE
KOMMENTARER FRA BOTSVATN GRUNNEIGARLAG TIL STATKRAFT ENERGIS BREV AV
30.01.2024 TIL NVE**

Vi representerer Botsvatn Grunneigarlag. Grunneigarlaget eier eiendommer og vassdraget øverst i Jondalsvassdraget, og blir særlig negativt berørt av den tidligere utbyggingen pga. inntaket uten minstevannføring i Skarvabotn. Alt avløp fra Skarvabotnvatn tas inn på tunnelen til Mauranger kraftverk. Det har ført til at den tidligere naturlige elven fra Skarvabotnvatn til Botnvatn er tørrlagt, bortsett fra i flomsituasjoner med overløp og naturlig tilsig som er beskjedent. Elven er stort sett helt tørrlagt, og det har store negative virkninger for området, særlig med henblikk på landskap, turisme og friluftsliv.

For å bedre på forholdene har Grunneigarlaget fremsatt krav om helårlig minstevassføring fra Skarvabotnvatn.

I og med at det er kommunene som representerer allmenne interesser ved vassdragsrevisjoner sendte Grunneigarlaget innspill til Ullensvang kommune 28.08.2020, og krevde helårlig minstevassføring fra inntaket i Skarvabotn, og at denne minstevassføringen blir så stor at det ivaretar hensyn til biologisk mangfold, hensynet til fisk, grunneierne og allmenheten. For ordens skyld vedlegges Grunneigarlagets innspill.

Bilag 1: Innspill til revisjonen fra Botsvatn Grunneigarlag

Grunneigarlagets innspill ble fulgt opp av Ullensvang kommune og er behandlet i Statkrafts revisjonsdokument på side 62 og 63, hvor kravet om minstevassføring avvises. Statkrafts begrunnelse er at det vil være utfordrende å manøvrere et minstevassføringskrav nedstrøms Skarvabotn bekkeinntak, og redusert kraftproduksjon.

I brev 28.06.2023 til NVE avga Ullensvang kommune uttale til revisjon av konsesjonsvilkår for Maurangervassdraget. Kommunen er positivt innstilt til at det gjennomføres vilkårsrevisjon, men krever at flere tiltak blir iverksatt for at den skal kunne stille seg positivt til revisjonsdokumentet.

Ett av kommunens krav er minstevassføring fra Skarvabotnvatnet, se pkt. 13 i kommunens brev.

Kommunen anførte også at kunnskapsgrunnlaget er for dårlig, og må styrkes, se pkt. 1. Også Kvinnherad kommunen anførte at kunnskapsgrunnlaget er for dårlig, se pkt. 3 om kunnskapsgrunnlaget i Kvinnherad kommunes uttalelse av 22.06.2023.

Også Grunneigarlaget anfører at kunnskapsgrunnlaget er for dårlig. I uttalelsen av 28.08.2020 har Grunneigarlaget først og fremst konsentrert seg om hensynet til landskap og friluftsliv, fordi det ikke forelå noen faglige undersøkelser om biologiske forhold i vassdraget og området rundt det, se høringsuttalelsen på side 2. Etter forvaltningsloven § 17 skal NVE og departementet påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak fattes. Det innebærer at NVE må pålegge Statkraft å gjennomføre biologiske undersøkelser i vassdraget og området rundt, for å kunne registrere arter mv., og for få tilstrekkelig dokumentasjon av virkningene av overføringen uten minstevassføring, og hvor stor minstevassføring som må pålegges for å bedre forholdene.

Statkraft avga kommentarer til høringsuttalelsene i brev til NVE 31.01.2024. Disse kommentarene har ikke blitt sendt oss, men vi har funnet dem på NVEs nettsider.

Jondalsvassdraget er behandlet på side 8 flg. Det fremgår her at Ullensvang kommune og Naturvernforbundet Hardanger i sin uttalelse av 03.08.2023 har krevd minstevassføring fra Skarvabotn bekkeinntak. Det vises til at elva fra Skarvabotn til Botsvatn betydde mye for landskapet, og at stølen Botnen ved Botsvatn er et kulturminne av stor verdi. Her starter den kjente naturstien Buførevegen, stølsvegen mellom gården Måkastad og Botnen. Som nevnt ovenfor har også Botsvatn Grunneigarlag fremmet krav om minstevassføring, men det fremkommer ikke. I brevet av 31.01.2024 drøfter ikke Statkraft kravet om minstevassføring, men viser bare til det som tidligere var anført i revisjonsdokumentet.

Grunneigarlaget fastholder det som er anført i den første uttalelsen av 28.08.2020, og som vi viser til.

I tillegg skal Grunneigarlaget bemerke:

Det er i dag ikke noe arrangement for minstevassføring i inntaket i Skarvabotn, se vedleggene bilder nr. 3, 4 og 5 til Grunneigarlagets uttalelse av 28.08.2020. Det bjelkestengselet som er der i dag, se bilde vedlegg 4 i uttalelsen av 28.08.2020, er konstruert for å slippe hele eller deler av vassmengden ned i elva i kortere tidsrom, f.eks. ved vedlikeholdsarbeider.

Statkraft anfører at det kan være problematisk å etablere minstevassføring. Dette kan imidlertid ordnes ved et rørrangement og ved å bore et hull i inntakskonstruksjonen, slik det er gjort ved mange småkraftverk. Eventuelt kan det være to rør for hhv. sommer og vinter, eller en blende i røret. For øvrig er det Statkraft som konsesjonær som har ansvaret for å finne frem til en løsning for slipp av minstevassføring som fungerer. Det er mange mulige løsninger, og som det blant annet er redegjort for i NVEs veileder nr. 3/2020 om slipp, måling og dokumentasjon av minstevassføring.

Når det gjelder tap av kraftproduksjon viser vi til at det nedstrøms Botsvatn har blitt bygget hele tre småkraftverk de siste årene. Disse vil kunne produsere kraft av vannet fra minstevannslippingen. Det innebærer at produksjonstapet ikke vil bli så stort som angitt av Statkraft. For ordens skyld nevner vi at ingen av grunneierne i Grunneigarlaget har eierandeler i småkraftverkene. Slipp av minstevassføring i Skarvabotn vil for øvrig ha positive virkninger i hele Jondalsvassdraget nedstrøms Skarvabotn, og ikke bare på strekningen ned til Botsvatn. I Botsvatnet er tilgroing og lite vanngjennomstrømming et problem som minstevassføring vil gjøre mindre.

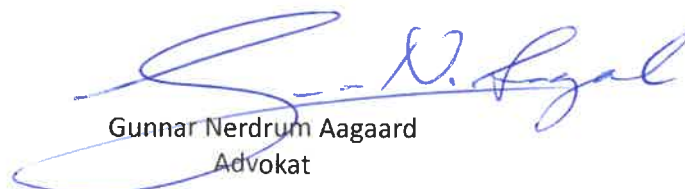
Det følger av vannressursloven § 10, 2. ledd at det i nye konsesjoner skal fastsettes vilkår om minstevassføring etter en konkret vurdering. Tilsvarende må gjelde ved vassdragsrevisjoner. NVE har i retningslinjene for revisjon av vassdragskonsesjoner behandlet når pålegg om minstevassføring er mest aktuelle, blant annet for å gi miljøforbedringer, sikre livsmiljø for planter og dyr, vern av bestemte arter, eller å forbedre landskaps- og vassdragsselementer. Vassdrag er landskapselementer som er viktige for naturopplevelse og utøvelse av friluftsliv, og tilsier i seg selv at det fastsettes pålegg om minstevassføring i Skarvebotn.

For øvrig får så godt som alle kraftverk som får konsesjon i dag krav til minstevassføring. Hadde Skarvabotn blitt bygget ut i dag hadde det utvilsomt blitt stilt krav til minstevassføring, sett hen til verdiene vassdraget representerer. Formålet med vassdragsrevisjoner er ifølge NVEs retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår å bedre miljøforholdene i tidligere regulerte vassdrag. Revisjonsadgangen er ment å innebære en modernisering eller ajourføring av konsesjonsvilkårene. Pålegg om minstevassføring tilsvarende hva som ville vært gitt ved ny konsesjon i dag vil nettopp innebære en slik modernisering og ajourføring.

Når det gjelder de øvrige forholdene som kan begrunne minstevassføring (biologi mv.) er kunnskapsgrunnlaget for dårlig, og Statkraft må pålegges å gjennomføre faglige undersøkelser, slik at det kan fattes vedtak basert på forsvarlig faktisk grunnlag.

Vi ber om å bli holdt fortløpende orientert om hva som videre skjer i saken, herunder å få tilsendt kopi av evt. uttalelser mv. fra Statkraft.

Med vennlig hilsen
WAHL-LARSEN ADVOKATFIRMA AS

Gunnar Nerdrum Aagaard
Advokat

Ullensvang kommune
postmottak@ullensvang.kommune.no

Att:

Vår ref.:
20200303

Deres ref.:

Ansvarlig advokat:
Øyvind Kraft (H)

E-post:
Oyvind.kraft@wla.no

Sted/ Dato:
Oslo, 28. august 2020

INNSPEL TIL REVISJON AV VASSDRAGSKONSESJON - MAURANGERVASDRAGET

Dette innspillet fremsettes på vegne av Botsvatn Grunneigarlag.

Grunneigarlagets eiendom ligger helt nord i takrenneprosjektet som fører vann til Mauranger kraftverk.

På vedlagte kart er Grunneigarlagets eiendom avgrenset med rød linje.

Bilag 1: Kart over Grunneigarlagets eiendom.

Som det fremgår av kartet drenerer Klypestjørn og Øvre Skarvabotnvatn naturlig til Skarvabotnvatn. Alt avløp fra Skarvabotnvatn tas inn på tunnelen til Mauranger kraftverk. Det innebærer at den naturlige elven fra Skarvabotnvatn til Botsvatn er tørrlagt, med unntak i flomsituasjoner med overløp og fra naturlige tilløp nedenfor inntaket. Overløp er det særlig i snøsmeltingen når det ikke er turister i området. Vassdraget fra Botsvatn, som renner ut i Hardangerfjorden ved Jondal, mister vannføringen fra de nedbørsfeltene som er overført til Mauranger.

Jeg fremlegger også kart som viser en større del av området rundt Botsvatn.

Bilag 2: Kart over området

Manøvreringsbestemmelsene for statsreguleringen av Maurangervassdragene mv. ble fastsatt ved kgl. res. 18.07.1969. Det ble der gitt tillatelse til overføring av Skarvabotn til Dravladalsvatn. Uten at det har noen direkte betydning for denne saken nevner jeg at også avløpet fra Brattefonnvatn utnyttet i Folgefonnverkene ved at det tas inn på overføringstunnelen i Kvangrøvatn

Manøvreringsreglementet ble endret ved kgl. res. 26.03.1982, uten at det har betydning for denne saken.

Wahl-Larsen Advokatfirma AS

Tillatelsen til overføring av Skarvabotn ble gitt uten krav til minstevannføring til vassdraget nedenfor. Som kjent ble det ikke tatt særlige hensyn til miljøet på 1970-tallet.

Jeg vedlegger 3 bilder fra inntaket i Skarvabotn som viser at det ikke er arrangement for minstevassføring. Det er m.a.o. helt tett når det ikke er overløp i flomsituasjoner

Bilag 3-5: Bilder fra inntaket i Skarvabotn

Grunneigarlaget krever at det ved revisjonen fastsettes krav til helårlig minstevassføring fra Skarvabotnvatn.

Begrunnelsen for kravet er primært hensynet til landskap og friluftsliv. Minstevassføring vil også få positiv innvirkning på biologiske forhold i vassdraget og for fisket i Botsvatn og lenger ned i vassdraget. Grunneigarlaget har imidlertid ikke faglig kompetanse om disse forholdene, og ber derfor om at kommunen i forbindelse med revisjonssaken iverksetter undersøkelser av fiske og biologiske forhold i vassdraget for å få avklart skadevirkningene av overføringen, og hvordan disse på best mulig måte kan avhjelpes ved krav om minstevassføring og størrelsen på minstevassføringen.

Minstevassføringen må uansett være så stor at den blir synlig. Til orientering vedlegger jeg et bilde av elvestrengen.

Bilde 6: Bilde av elvestrengen opp mot Skarvabotn

I denne uttalelsen vil Grunneigarlaget først og fremst konsentrere seg om hensynet til landskap og friluftsliv. De andre forholdene knyttet til biologisk mangfold og fisk vil vi komme tilbake til når kommunen har gjennomført faglige undersøkelser, som bes oversendt når de foreligger.

Området ved Botsvatn er «inngangsporten» til de helt spesielle og attraktive fjellområdene mellom Sør fjorden og Hardangerfjorden. Jondal Idrettslag har satt opp et informasjonsskilt ved Botsvatn med støtte fra tidligere Jondal kommune og Hordaland fylkeskommune.

Jeg vedlegger et bilde av informasjonsskiltet.

Bilag 7: Informasjonsskilt ved Botsvatn

På skiltet er det tatt inn 3 turforslag, fra Botsvatn til Jonstein, fra Botsvatn til Døren og Buførevegen. Minstevassføring får betydning for opplevelsesverdien i alle disse forslagene.

Den tørrlagte elva fra Skarvebotn har i dag negativ virkning for området nede ved utløpet i Botsvatn, og dermed også for alle tre turforslagene, men særlig for turen til Jonstein som følger vassdraget oppover. Nede ved Botsvatn er det gammelt stølsområde som er spesielt verdifullt sett i historisk sammenheng og for turisme, landskapet og miljøet.

Jeg vedlegger noen bilder som viser de stedlige forholdene.

Bilde nr. 8 viser stølsområdet nede ved Botsvatn, og hvor turstiene begynner.

Bilde nr. 9 viser den forseggjorte turstien oppover fra utgangspunktet.

Bilde nr. 10 viser hvor turstien til Jonstein tar av fra Buførevegen.

Bilag 9-10: Bilder fra området

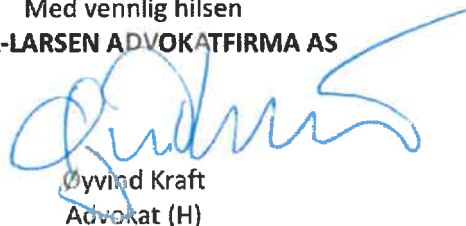
Jeg vedlegger også et bilde fra gamledager, som viser idyllisk stølsdrift ved Botsvatn

Bilag 11: Stølsdrift ved Botsvatn

Under henvisning til ovenstående ber Grunneigarlaget om at kommunen fremmer krav om helårlig minstevassføring fra inntaket i Skarvabotn og at minstevassføringskravet blir så stort at det ivaretar hensynet til biologisk mangfold i vassdraget, hensynet til fisken og for grunneierne og allmenheten. Det er mye turisttrafikk i området og på turløypene og det vil bli vesentlig mer attraktivt hvis elvestrengen igjen får vannføring, og ikke fremstår som en gold steinur, slik som i dag. Minstevassføring vil også reparere de skadevirkningene som tørleggingen har medført.

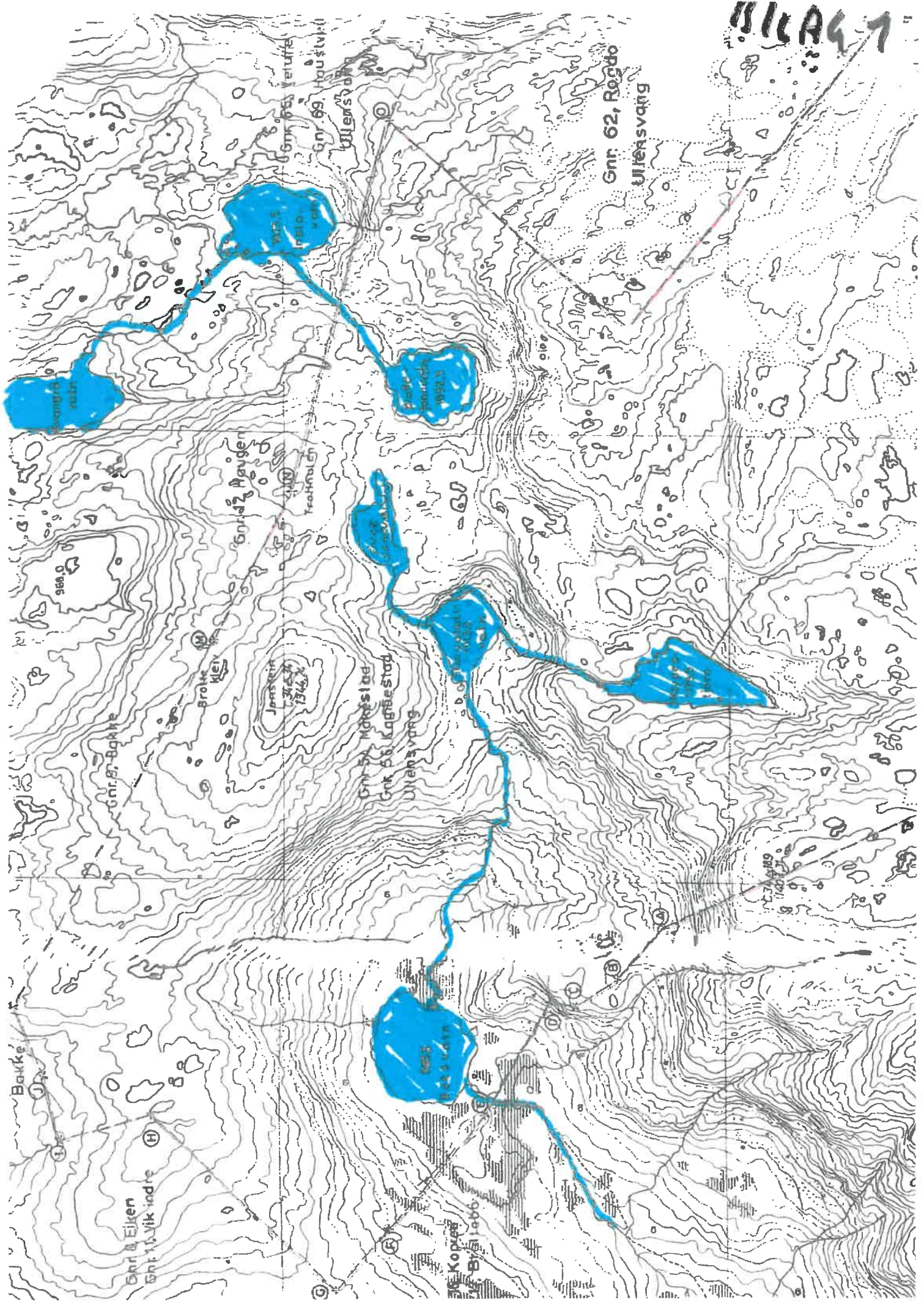
Vi ber om å bli holdt fortløpende orientert om sakens videre gang. Medlemmene av Grunneigarlaget og undertegnede står med glede til disposisjon dersom kommunen ønsker ytterligere opplysninger, kommentarer, befaring mv.

Med vennlig hilsen
WAHL-LARSEN ADVOKATFIRMA AS

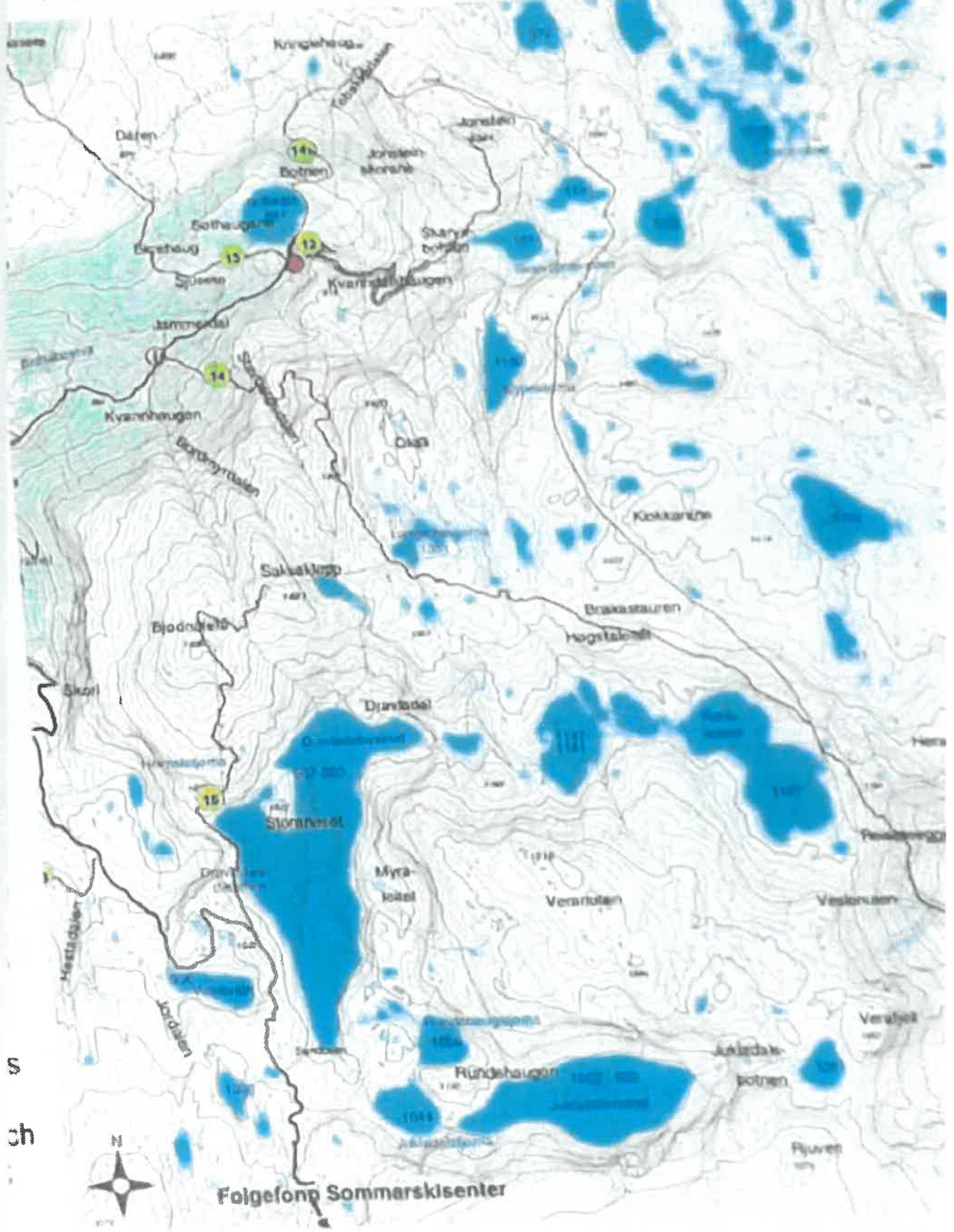

Øyvind Kraft
Advokat (H)

ISLAG 7

vanog þessum
ds you will find

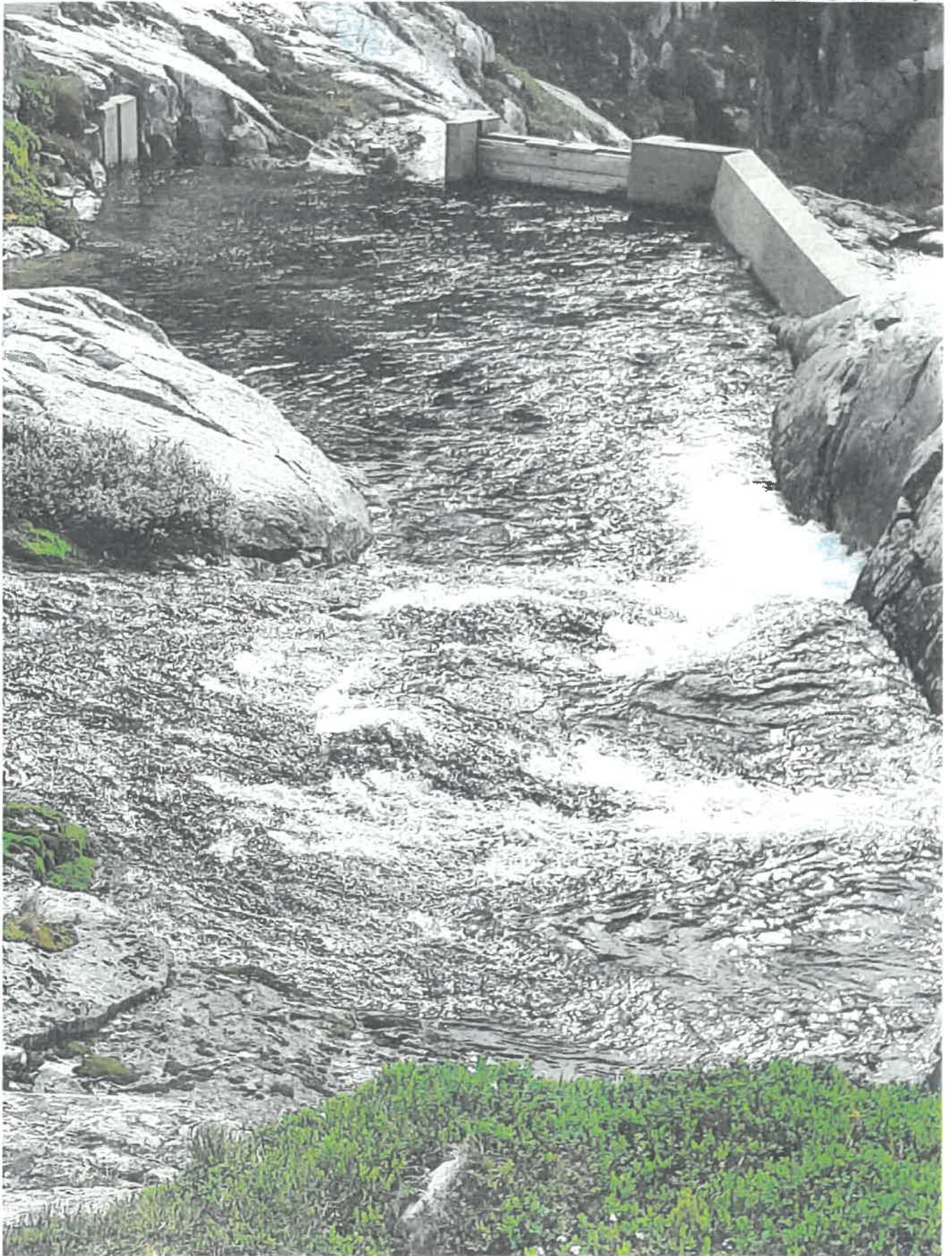
Talferklaring / Legend

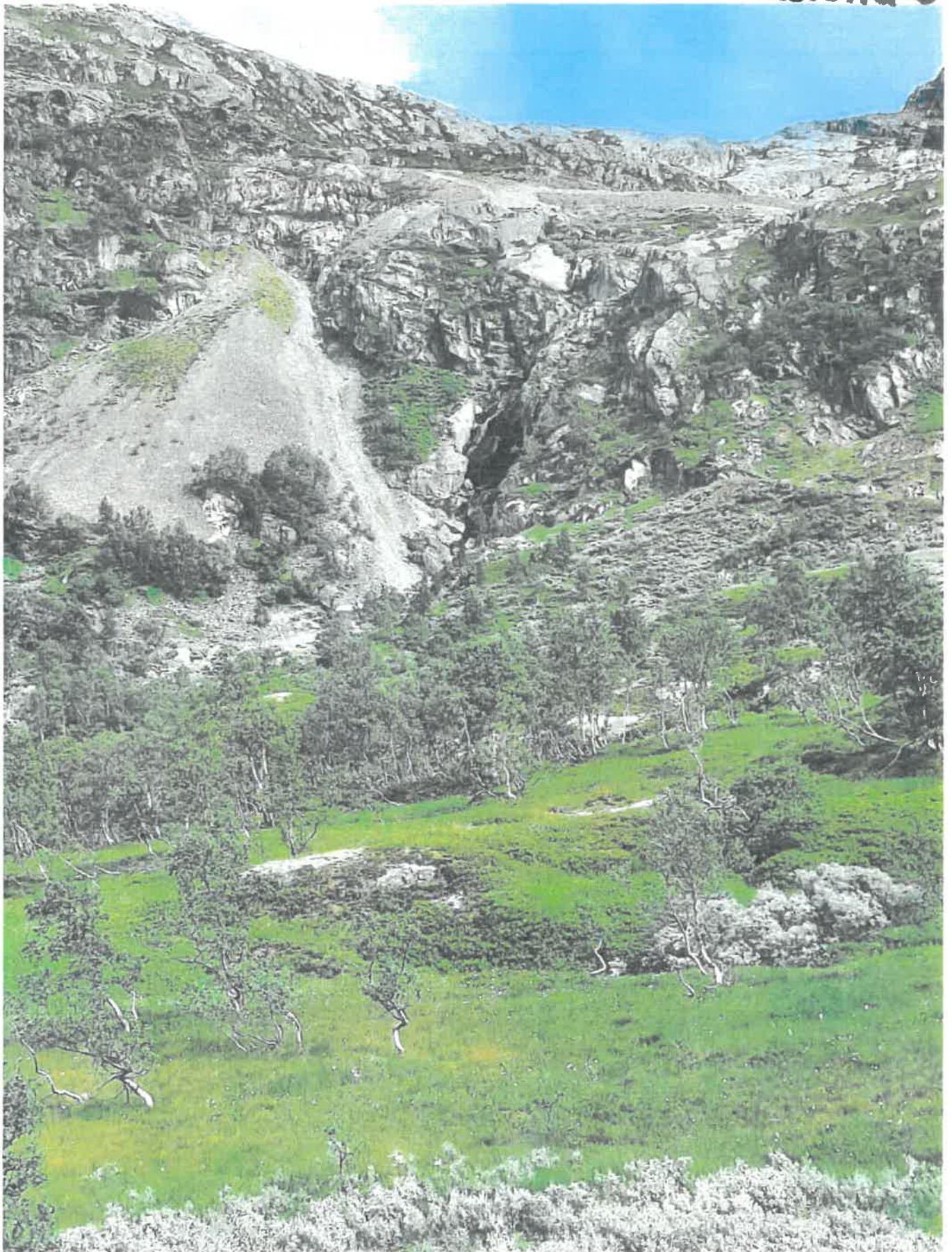
ALAG 3

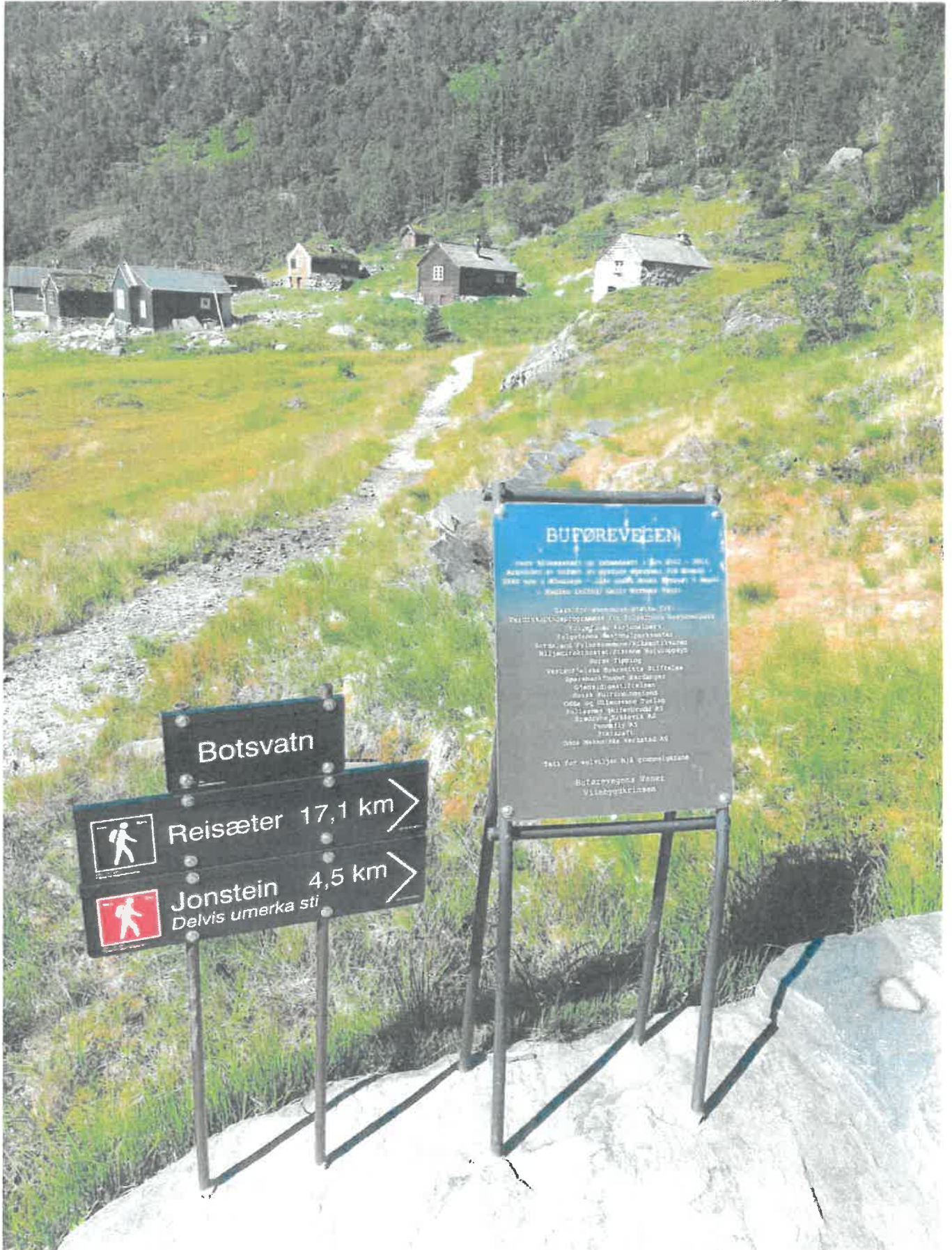

BILAL 4

Botsvatn

 Reisæter 17,1 km →

 Jonstein 4,5 km →
Delvis umerka sti

BUDØREVEGEN

Denne stierne er opplyst i den 1912-1914
utgittet av Norges geographiske forening. Den måles
1880 m i høiden - på en stikk av stien i den
sørøstlige ende av Botsvatn.

Stierne er opplyst av den
Norske Geographiske Forening. Den måles
1880 m i høiden - på en stikk av stien i den
sørøstlige ende av Botsvatn.

Stierne er opplyst av den
Norske Geographiske Forening. Den måles
1880 m i høiden - på en stikk av stien i den
sørøstlige ende av Botsvatn.

Takk for hjelpen til
Budsøvegens Venner
Vindbjørkrinsen

BILAG 11

